

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 21.

V Ljubljani, v soboto 27. maja 1899.

Letnik IV.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold. Vsaka številka stane 7 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradišče štev. 15.** Uradne ure od 9—12 ure dop. in od 2—4 pop. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

Slovenski delavci — pozdravljeni!

Pozdrav zakličí množicam neštetim,
Ljubljana bela, ob slovesnem dnevi,
Z navdušenjem sprejemaj jih unetim,
Radósti naj se širijo odmevi
Do vedre Adrije, do brhke Soče;
Do Drave, Mure in do Bosne vroče!
Slovenija obhaja danes velik dan,
Ki v zemljah naših ni še gledal ga Slovan.

Obhajali se v dobi so minuli,
Ljubljana, v tebi mnogobrojni shodi
In govori so se različni čuli
In razni sklepi sklepali se tódi;
A časopis nobeden mi ne javi,
Da kdaj bi zboroval bil narod pravi.
Do zdaj se shajal le z gospódo je gospod,
A danes tu zboruje pravi, čisti rod.

Do zdaj zastopali so naša prava
Oni, ki ne umó, kaj so trpini,
Ki pravo jim je bila lastna slava,
Visoka služba, križec in cekini,
Možje, ki siti belega so kruha;
Če nudila se jim je boljša juha,
So pozabili, kaj je roda prosta čast,
Prodali sebe so in narod tujcu v last.

Takó do danes tu so zborovali
Možje učeni, svétniki, staroste,
Za naša práva s tujcem barantali,
Prodajali so v sužnost sine proste.
A narod vrgel je z očij luskine,
Spoznal je zmožnost svojo in vrline;
Zato pa sam hrumí v pravice svete hram,
Veljaki nočejo, pomaga zdaj si sam!

Ne več pero samo, papir in knjiga,
Ne modrovanja tik zelene mize,
To naroda iz béde več ne dviga,
Še bolj ga črv nesreče v srcu grize.
Do meje gre le potrpljenje, sila — —
Zavest se v rodu samem je vzbudila,
Naš tabor krepko kliče v daljni, širni svet:
Dovolj smo robovali tisoč trdih let!

Te žuljave roke in vse krvave
To narod so, up njega in podpora.
Zapomnite si to, učene glave:
Enkrát ves narod govoriti mora!
Ne maramo Vam delati krivice,
Mi skromno svoje iščemo pravice
In z meči, noži vojska naša ne rožlja,
Mi čvrst le ščit imamo: upanje v Bogá.

Pustite delavce, stebre državi,
Če vse redé, če vsem so v bran, zavetje,
Da častno se priznajo ti podstavi,
Da čisla njih življenje se, imetje,
Da poleg slave in bogastva, véde
I žulji kdaj dospejo do besede!
Bog živi delo, slavo mu, kdor se potí!
Le delo svet ohranja, delo naj živi!

Vseslovenska delavska slavnost.

Praznik žuljavih rok je tu! V Ljubljano hite odposlanci tisočev slovenskih delavcev — prvokrat na svojo slavnost, odkar hodi slovenski rod po tej zemlji. Delavska slavnost!... Tu se ob tem dejstvu pokaže ironičen obraz, ondi zaničljivo zategnjene ustnice, semtertje pojav slabe vesti — ali delavski obrazi, ti so veseli in upapolni. Delavska slavnost! Koliko časa je pač od tedaj, ko se je pojavil dr. Janez Ev. Krek med zapuščenimi slovenskimi delavci, po katerih je segala s pohlepno roko rudeča internacionala, katere je pred prag postavila narodna stranka in katerim so Nemci kazali odprto mošnjó? Danes pa stoji tu mogočna organizacija, v katero brez škode lete papirne bombe. Da, kipečega navdušenja so lahko polni delavski stanovi slovenski, da so v tej kratki dobi razvili toliko organizatorične moči.

Jutri stopi slovenska krščansko socialna delavska organizacija iz mladeniških let v moško dobo. Na podlagi skušenj svojih, začrtala si bode krasne resolucije, katerim bode z znano žilavostjo skušala priboriti uresničenja. „Slovenski List“, ki je že lani prinesel te resolucije, pozdravlja jih ne samo s socialnega stališča, nego tudi z narodnega, kot dosledni zastopnik programa narodne stranke. Slovenski delavci se v svojem trpkem socialnem boju ne izneverijo narodnemu programu, nego glasno kličejo po zedinjeni Sloveniji, po njenem pravu in po zblizanju s slovanskimi brati. In ta klic iz ust delavskih trum, na katerih slone vsi vspehi na narodnem torišču, je dalekosežen. Delavstvo naše v svojem trdem socialnem boju ni tako sebično, da bi zatajilo narodne idejale, kakor so storili to možje, ki imajo vsega v izobilju. Krepko se bode jutri glasila prisega slovenskih krščanskih socialcev:

• Domovina, zlata mati, naša četa Ti je vdana,
Pri zastavi posvečeni Te pozdravlja, zate vžgana.
Stalna je ljubezen naša, kot so naše gore stalne,
Iskra, kot so naši vrelci in kot reke srebrovalne.
Ko pa kdaj bi Tvoje skale, stari Triglav, se razdrle,
Pa bi naše čete vstale, Tebe, Triglav, bi podprle.
Ko pa kdaj bi Tvoji vrelci, bistra Sava, usahnili,
Pa bi srčno kri Ti v strugo naskropili, natočili

Zato slava žuljavim rokam slovenskim,
dobro došli Vi slovenski delavci iz vseh slovenskih pokrajin!
Zbirajte se, zvesti sinovi teptane domovine slovenske,
okolu svojega novega prapora, da njej in sebi priborite lepših dni!

Politiški pregled.

Zahteve avstrijskih Nemcev so prišle na dan. Zbrali so skupaj vse, kar se jim je tekom let sanjalo, da bi bilo dobro ustvariti in usta-

noviti za nemško Avstrijo. Nemški jezik, prvenstvo in zvezo z nemško državo povdarjajo zahteve v prvi vrsti, potem naj se pa še izloči Galicija, da bi bili Nemci bolj med seboj. Sosebno germanizovati hočejo sodišča. Na Štajarskem n. pr. bi morali Slovenci pri civilnih pravnih poslušati samo nemške obravnave in svoje izjave bi morali dajati le potom tolmačev. Tudi porotne sodbe naj bi bile nemške. Kaj bi potem še govorili v koroških šolah, saj še na Kranjskem — privoščijo samo sebi nemške srednje šole — Slovencem pa nobene. Vsa Kranjska je dvojezična, ali pa vsaj mora postati. V odboru je za Kranjsko predlagal zahteve Tavčarjev prijatelj Schwegel. Primorske ne omenijo. Gospodje so mislili, da je ta itak laška posest. „Narodni Listi“ napravili so o teh zahtevah pravo sodbo rekoč: da so razglašene zahteve izbruh blaznosti, višek nesramnosti in najpredrnejše izzivanje avstrijskih Slovanov.

Nemška krutost. Odsek za preosnove volilne pravice za občinski svet dunajski je sklenil, da mora vsak novi dunajski meščan s pripravego potrditi, da bode varoval nemški značaj Dunaja. Ta sklep pač ne bode dobil potrjenja, ako bi ga pa, potem bi slovanska mesta morala posnemati dunajske terorizatorje in vrniti — zob za zob.

Češki deželni zbor je sklenil resolucijo, po kateri naj se spremeni volilni red za dež. zbor. Sklenilo se je, naj vsi državljani, ki volijo v državni zbor, volijo tudi v dež. zbor. Češki dež. zbor se torej ne boji tako ljudstva, kakor se ga boje kranjski Schweglovi kimalci.

Katoliški „Bauernverein“ so ustanovili v Gradcu pretekle praznike. Na shodu je bilo okolu 5000 oseb. Rokitanskega pristaši se jako boje za svojo „Bauernbundlerijo“, ker bode novo društvo marsikje prekrižalo njihove načrte.

Italija menda vendar dobi sanmunski zaliv od Kitajske. Da so se Kitajci udali tu posredovanju Angležev je za Italijo jako dobro, ker ko bi došlo do resnih konfliktov, bi italijanski junaki pač zopet zgubili hlače.

Pohlepni Angleži. Med južno afričansko državo Transvaal in med Anglijo se bode najbrže vnela vojna. Angležem diši bogata dežela Transvaal, ker se nahaja v njej veliko zlata, srebra in dragih kamenov.

Domače novice.

Somišljeniki! Bliža se Vaš dan! Danes v soboto in jutri v nedeljo vsi na vseslovensko delavsko slavnost! V soboto, dné 27. maja ob pol 8. uri zvečer pred „Katoliški dom“! Serenada in bakljada. — V nedeljo, dné 28. maja ob pol 8. uri zjutraj zopet pred „Katoliški dom“! Od tu odkorakamo k blagoslovljenju naše za-

stave na shod in k obedu. Ob pol 4 popoldne vsi na staro strelišče k veliki ljudski veselici. Udeležite se v ogromnem številu! Bog živi slovensko delavstvo! — Pripravljalni odbor za vseslovensko delavsko slavnost.

Vseslovenska delavska slavnost. Okolu 100 društev delavskih stanov pozdravila bode jutri bela Ljubljana. Koliko pa je društev ostalo še doma, ker so njihovi zastopniki zadržani vsled dela ali daljave. Danes ob 1/4 6. uri zvečer pridejo bratje Hrvati iz Zagreba in Siska. Odbor „Slov. kršč. soc. zveze“ sprejel bode drage goste na južnem kolodvoru z godbo. Iskreno pozdravljamo brate Hrvate v slovenski prvostolnici, v sredi naroda, ki kakor oni, bori obupen boj proti nasilstvu tujcev in korupciji lastnih svojih sinov. Pozdravljeni, hrvatski obrtniki in delavci, med slovenskimi trpini — podajte si krepke roke, da dosežemo skupni cilj, preosnovo socialnih razmer in združenje hrvatsko-slovenskega naroda pod avstrijskim žezlom. Slava hrvatskim gostom! — Hrvatsko pevsko društvo „Kolo“ v Zagrebu je poslalo pripravljalnemu odboru za vseslovensko delavsko slavnost prekrasno pismo, v katerem izraža najboljše želje k sijajnemu vspehu jutrišnjega praznika „jer smo mi u duhu uvijek uz našu dičnu braću Slovence, koji s jednakim ponosom uvijek dižu zastavo narodnosti in sv. vjere kršćanske.“

Bakljada in serenada danes zvečer bode sijajna. Otvorijo spreved Gorenjci v narodni noši, za njimi korakajo danes došli gosti, godba in pevci. Pevski zbor pod vodstvom gosp. Sachsa je močan nad 60 pevcev.

Tržaška „Edinost“ je v nekatere osebe v Ljubljani morda preveč zaljubljena. Zato jo nič ne boli, da so naprednjaki z županom Hribarjem vred dali brco „Naši Straži“, govorili in glasovali proti podpori 1000 gld., o „Narodnem Domu“ se ne upa zapisati dopisnikovega mnenja, upa si pa pokaditi ljubljanskega župana z neresnico istega dopisnika, da gre ljubljanskemu županu Hribarju v prvi vrsti zasluga, da se je iz ljubljanskega gasilnega društva izkidal nemškutarska navlaka. Kdor je bil na občnem zboru gasilnega društva, je videl, da so slovenski gasilci zavrgli posredovalni predlog županov, da si slovensko poveljevanje vpelje še le „v bodočnosti“, in o tem ter o nemških komplimentih Hribarjevih g. Doberletu je uredništvo „Edinosti“ čitalo lahko marsikje, zato naj niti ljubljanskega župana radi osebnega prijateljstva napačno politično ne slika. „Delaven in energičen“ župan bi bil lahko marsikdo — ako bi imel na razpolago občinske in potresne pomočke.

Osebne vesti. Pri c. kr. plačilnem uradu v Ljubljani so imenovani: blagajnik gosp. Fran Rozman kontrolorjem, oficijal g. Rudolf Vesel blagajnikom, asistent g. Valentin Koželj ofici-

Pesem delavcev.

Delavec človeštvu služi,
Šira zemlja mu je last,
V bratstvu med seboj se druží,
Delo mu v ponos je, v čast!

V črni zemlji težko diše,
Smrt med stroji mu grozi,
Drugim svetle stavi hiše,
Drugim kruh sladak deli. . . .

Sam v poštem domu žije
Za družino drobno vnet,
Tam srce moč novo pije,
Dvigne duh se v skrb zaklet.

Svet gibljó strastí, ideje,
In pravica se mori —
Eno solnce zemljo greje,
Solnce naših lepših dni!

Delavec človeštvu služi,
Šira zemlja mu je last,
V bratstvu med seboj se druží,
Delo mu v ponos je, v čast!

Moje prerojenje.

Bilo je pred tremi leti, ko je moj brat čez dalje časa prišel zopet domov. Kot rokodelski

pomočnik stanoval je namreč pri svojem mojstru ter naju z materjo le tu in tam obiskaval. Bil je tedaj star 17, a jaz 20 let.

Ko smo skupno obdelali najnujnejša domača vprašanja, počel je brat govoriti o socializmu ter z gorečimi besedami slikati krivico, ki se godi delavstvu. Dasi je bil še mlad, vendar je že imel lastna in trdna načela in najljubša zabava so mu bile znanstvene knjige in politični časopisi.

Tudi jaz sem bila vedno strastna čitalka, a žal, le zabavnih knjig in romanov. Časopise cenila sem le po podlistku in novicah; politični članki pa so mi bili pisani v kitajščini in čitati bi jih ne bila hotela za nič na svetu. Bila sem pač taka, kot so navadno mlada dekleta in — kakeršno si menda nekateri žele žensko. Živela sem v praznih, publih fantazijah, o realizmu in vprašanjih življenja nisem imela nikaškega pojma.

Ko je torej brat s trdimi besedami obsojal sedanje socialne razmere ter povdarjal, kako krivično je, da se delavci za trudapolno delo tako slabo plačujejo, ko se njih zatiralci goste ob polnih mizah in živé skoro brez vsacega napora, segla sem mu v besedo in rekla:

„Oh, to mi je pa vendar vže preneumno! Kaj hočeš, da naj delavci gospodo igrajo, fino jedó, fino stanujejo ter se fino oblačijo? Kaj-ne,

delavec, ki opravlja vedno težka in surova dela in ni čisto nič izobražen, naj bi živel tako dobro, kakor oni, ki je vedno finega navajen in je študiral? Gorostasna neumnost! Surovež in nevednež naj bode vesel, ako se mu plača po 80 ali 90 krajcarjev na dan. Dovolj ima, več ko dovolj, saj mu ni treba prevzetovati v hrani in obleki.“

Znabiti bi bila še dalje govorila v tem smislu, da me ni iz bratovih temnih očij zadel čuden pogled. . . Postal je bled in z besedami: „Sram te bilo!“ je vstal in odšel.

Tedaj nisem vedela, kako grozno sem ranila bratovo dušo. Tem bolje pa to vem danes in onih svojih besed se bodem sramovala do smrti.

V treh letih se časih mnogo doživi in mnogo se predrugači. Ne sramujem se povedati. Tudi jaz sem se do cela predrugačila v treh letih šole življenja. . .

Opazovanja in izkušnje vzbudile so me iz prijetnih, a škodljivih, nezdravih sanj, in duševnemu očesu se je odprl nov svet. Zrla sem in mislila in duša se mi je vnela. Postala sem socialistka — iz prepričanja.

Da, socialistka sem z dušo in telesom, a ne pod rudečim, marveč pod krščanskim praprom.

jalom in rač. asistent g. Valentin Dolenc asistentom, oficijal pri deželnem plačilnem uradu Albert Halm in računski oficijal Anton Petrovčič sta imenovana za računski revidenti; računski asistent Fran Tavzes in Josip Kosem za računski oficijal in računski praktikant A. Zajc in J. Roštan za računski asistent. — Cesar je imenoval č. g. Josip Jakliča, župnika v Dolenji Vasi, za kanonika kolegijatnega kapitola v Novem Mestu. — Deželni predsednik je imenoval deželno-vladnega praktikanta Otona Merka za stalnega deželnega koncipista.

Shod slovenskih in hrvatskih državnih poslancev, ki je bil zadnji torek v Ljubljani, zvršil se je primerno političnemu položaju. Sklenilo se je: ne ločiti se od desnice, pa tudi ne podpirati vlade, ki nas zatira. „Slov. Narod“ je prinesel poročilo z Dunaja, da so sklenili poslanci (dr. Ferjančič, Povše in župan Hribar) sklicati na petek dne 2. junija v Ljubljano shod vseh slovenskih državnih in deželnih poslancev, da protestuje proti nemškemu narodno-političnim postulatam. Da, treba bi bilo takega protesta in ne le od strani poslancev, ampak protestovati mora zoper nemško nesramnost ves narod slovenski. Najprej se pa mora protestovati proti sramotnim prijateljskim razmeram, ki se vedno kažejo med nemškimi in narodno-naprednimi (!) kranjskimi deželnimi poslanci, kakor je zopet dokazal zadnji deželni zbor. Brez tega protesta so vsi protesti na zunaj goli humbug.

Cesar pride v Celovec baje dne 18. septembra, da se udeleži ondotnih velikih vojaških vaj.

Baron Hein je menda že marca meseca vedel za zahteve nemških opozicijskih strank. V „Wiener Neuigkeiten Weltblatt“ z dne 7. marca 1899 inseruje deželna vlada kranjska od dajo služb cestarjev na Notranjskem z mesečno plačo 18 gld. pod pogojem, da morajo ti cestarji na Notranjskem nemškega (na prvem mestu!) in slovenskega jezika biti zmožni. Na Koroškem ni niti sodnikom treba znati slovenskega jezika, na Kranjskem pa bi človek še za cestarja ne bil sposoben brez jezika železarjev! Osrednja vlada pusti baronu Heinu delati vedno večje dovtype, ker ima Hein v deželi trdno oporo v Tavčar-Schwegelnovi zvezi.

Zakaj ni odgovora? „Slovenec“ je po ljubljanskih občinskih volitvah že dvakrat očital, da je dr. Tavčar ljubljanskim Nemcem obljubil: „Es ist ja nur eine Frage der Zeit, dass sie sechs Mandate bekommen, dafür werde schon ich sorgen.“ — Dr. Tavčar molči!

Pri sprejemu čeških turistov je bilo navzočih celih 28 ljubljanskih „Sokolov“ brez staroste dr. Tavčarja, ki se tudi komerza ni ude-

ležil. Zato je dobil zahvalo od Lega. Dobili smo razne pritožbe, zakaj streljanje na gradu ni bilo naznanjeno po časopisih. Ljudje so mislili, da gori. V bodoče naj župan vsaj Zancku pove, kadar misli streljati.

Iz Škofje Loke se nam piše: V „Učiteljskem Tovarišu“ podaja Josip Ciperle nizko duševno oliko in nemškutarijo meščanov v kranjskih mestih. O loških meščanih piše: „Še celo krščanskega nauka se niso hoteli učiti do l. 1862. v slovenskem jeziku. V kazni za to jim je pa „mačka sv. Duha snedla“. Prav se jim je zgodilo. Sedaj pa naj gledajo, kdo jih bode razsvetlil.“ — Kdo nas bode razsvetlil? Najbrže Josip Ciperle, ker je on moral snesti tisto mačko, da tako modro piše.

Drobne vesti. V Gorici se je ustrelil 87 let stari Jos. Mencel. Bi pač lahko brez tega počakal smrti. — Toča pobila je na binkoštni ponedeljek po raznih krajih Kranjske. Semtertje se bodo strni komaj pokosile, tako so poteptane. — Novo pevsko društvo „Nanos“ so ustanovili v Gočah pri Postojni. — V Rojanu pri Trstu je bil binkoštni ponedeljek ljudski shod krščanskih socijalcev. Na shodu je govoril tudi Gostinčar iz Ljubljane. — Pri birmi v ljubljanski okolici je bilo vsega skupaj 334 birmancev, v Ljubljani oba praznika 1734 in v Planini 269 birmancev. — Proti ciganom je novomeško okrajno glavarstvo izdalo stroge ukaze.

Napredna občina je gotovo mengeška, kjer imajo pa v odboru moč „klerikalci“. Občinski zastop je sklenil ustanoviti mirovno sodišče. Naj bi slovenske občine posnemale vzgled te odlične občine!

Hud boj bodo bili 5. oziroma 12. pr. m. združeni Slovani na Pomjansčini v Istri proti Lahonom, ki so se vrgli z vso silo na občino pomjansko. Poguma in sreče želimo isterskim Sokolom!

Slovenska učiteljska lista „Učiteljski Tovariš“ in „Popotnik“ bodeta od l. 1900 urejana tako, da bode prvi bolj političen, a drugi pedagoški list. „Popotnik“ se preseli iz Maribora v Ljubljano. S to novo organizacijo nameravajo učitelji, kakor smo izvedeli, nekoliko globokeje pognati liberalni nož v slovensko meso. No, preoster nož postane najprej škrtav!

Za „Šolski Dom“ v Gorici prirede goriške rodoljubke efektno loterijo, prej pa še razstavo vseh dobitkov.

Iz Otoč na Brezje. Piše nam ljubljancan: „Z malo družbo sem bil šel oni dan na Brezje, počastit Mamko božjo in navžit se svežega gorenskega zraka. Zrak je bil bolj vlažen, ker je rosilo na zemljo iz črnkastih oblakov, ki so se prignali izza Jelovice, ko smo izstopili v Otočah.

Na kratki poti od Otoč do Brezja sem se pričal, da na Gorenjskem še ni nobenega pravega napredka. Naši ljudje ne znajo. Povprečno prihaja od te strani na dan po kakih 200 romarjev. Prostor za izstop so na otoškem postajališču pač znatno razširili, da vlak ne povezi romarskih trum. A še nekaj bi državna železnica lahko storila. Vsaj leseno podstrešje naj da v Otočah napraviti za popotnike, da ne bodo, kakor se zdaj godi, cele trume primorane stati na dežju, kadar čakajo vlaka. Še nekdo bi lepo priliko lahko dobro izkoristil, ako bi imel malo več podjetnosti. Poleg postajališča je Žumrova gostilnica, a je tako tesna, da oni dan niti četrtinka romarjev ni dobila v njej strehe. Se-ve, ko bi bil Žumer Žid, bi kmalu poskrbel, da bi se imeli ljudje, ki prinašajo seboj nekaj okroglega, kam vsesti. Vsaj lesen salon za hišo bi bil umesten. — Istina je, da je za romarje vse dobro, vendar pot od Otoč do Brezij ni dobra, ampak naravnost škandalozna. Lepe novce dobiva otoška občina od mostnine čez Savo, namreč na leto okroglih 800 gld. najemnine. Ker hodi toliko ljudij in živine čez most, tudi najemnik še izhaja. Nikogar pa ni, ki bi nekoliko popravil pešpot na Brezje. Od mosta do ceste se gazi blato, od ceste navkreber proti Brezjam je pa pot celo nevarna za življenje. Ob dežju ti na mastni ilovici kaj lahko zdrzne, prijeto se nimaš nikamor, če navzdol zdrčiš čez novo visoko škarpo, si polomiš kosti. Znabiti bi tudi predstojništvo cerkve na Brezjah lahko kaj storilo, da bi se ljudje ne jezili. Vedno bolj se pa množe ob tej poti prodajalnice odpustkov in berči, ki so v proučenju surovo nadležni. — Še nekaj. Moj tovariš je pripovedoval, ko smo zavajljali radi onih nedostatkov, da je nedavno hotel iti od Žerovnice skozi Vintgar na Bled. Pod Mostami pa ni brvi čez Savo, ker jo je vzela voda. Moral je pihati za vlakom do Javnika, izgubiti mnogo časa, katerega je bil določil za vožnjo po jezeru. Pod Mostami bi se z malimi stroški mogla zopet napraviti preprosta brv čez Savo med dvema skalama. Živahna radovljiška podružnica planinskega društva bi gotovo ustregla ljubljancanom z ono brvjo.“

Laški trg. Dopolnilne volitve okrajnega zastopa, katere so se vršile 13. t. m., so za Slovence bile nengodne.

Kaj dela „Schulverein“? Binkoštno nedeljo je imel nemški „Schulverein“ v Opavi glavno skupščino. Vihrale so po mestu frankfurtarice in Nemci so hajjali, Slovani pa molčali. Prvomestnik dr. Weitloff je na skupščini priporočal, da naj se vsi Nemci brez razlike strank vstopijo pod narodni prapor, če ne, pojde nemštvo nazaj. Kazal je na to, kako se množe „Schulvereinu“ delavne podružnice, odkar so se lepo pobotali nacionalci in delujejo v najlepši slogi. Iz „rajha“ dohajajo društvu podpore v najobilnejši meri, mnogo šolskih zavodov dobiva to podporo neposredno. — Drž. poslanec dr. Gross je podal blagajnikovo poročilo, ki je pokazalo, da so se lani dohodki skrčili zopet za 2000 gld. in znašajo še 202.000 gld. za l. 1898. Volil je manj, daril pa več, kakor prejšnja leta. Za podpore šolam se je porabilo 126.000 gld., za pokojnino učiteljstvu 32.500 gld., ta velika svota se bode pa letos še povečala, ker se začno izplačevati učiteljem starostne doklade. Rezervnega zaklada je 40.808 gld. „Schulverein“ ima 19 šol s 43. razredi in 37 otroških vrtcev, podpira pa 45 šol, med njimi na novo v Konjicah in Vuzenici na Štajerskem, in 45 otroških vrtcev, med katere je prišel tudi vrtec v Brežicah in pride še oni v Slovenjem Gradcu. Več tisočakov je dal „Schulverein“ za nemško šolo v Marenbergu. V čisto nemška zavoda treba le še spremiti utrakvistični šoli v „nemških“ trgih Slovenski Bistrici in Št. Lenartu. „Slovinci so dobili pogum,“ je rekel dr. Kraus, „ker jih podpira vlada. Nemški uradni list v Ljubljani je dobil v roke Slovenec. Pod vodstvom knezoškofa dr. Jegliča se predloži resolucija kranjskega deželnega zbora za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani cesarju. Po spovednicah se odvrčajo otroci od obiskovanja naših nemških šol. S precej velikim uspehom se je ustanovilo proti „Südmarki“ društvo „Naša Straža“! Celjsko poštno

Sedaj več ne sanjam! Pazno motrim človeško družbo in v duši mi vedno jasneje in veličastneje vstaja ideja — krščanskega socializma.

Velika si, da, največja ideja na svetu! Kaj so proti tebi ideje umetnikov, učenjakov in politikov — ti veličastna ideja, izraz ljudske duše?! Kje si se rodila, ideja sveta? Mar ne iz zadnjih izdihov in truda mrjočih delavcev? Mar ne iz solza, ki so jih v bedi in sili pretakale njih zapuščene, izmučene vdove in gladni, razcapani otroci? Mar ne iz stokov in vzdihov obupanih trpinov in potnih kapelj, ki so ob težkem delu in naporu lile po čelu nesrečnega delavca?

Da, ideja, gorje te je rodilo tvoj strah pri nesreš onim, ki so povzročili gorje. . .

Ha, in vi, mehkužneži, vi, mogotci, mar res mislite, da smete brez kazni piti srčno kri proletarijata? Ali res mislite, da je kdo le zato na svetu, da izrabljate njegove duševne in telesne moči, kakor se izrablja žival in naravna sila? Kaj res mislite, da je od Boga, ali, ako hočete, od usode obsojen kdo v to, da živi, trpi in umrje za to, da zamorete vi razkošno, nasladno živeti? Kaj vam hasne vsa podjetniška sposobnost, kaj denar, kaj vse iznajdbe — brez delavca?

Nič več ne mislite, vi denarni mogočneži, da mora ta črna masa biti brezpravna in da v nje dušo Bog ni položil plemenite človeške zavestnosti in finega čuvstva, ki natančno in do

najtanjših senc občuti ponižanje in krivico, ki se jej godi.

Ha, mar mislite, da ta duša ne misli, ne koprni po odporu? Mar mislite, da se ta duša ne zaveda svoje moči in svojih pravic? In mar menite, da za njo ni zaščitnika in branitelja, v katerega stavi svoje nade?

O, ta od vas zatirana, tlačena masa — ima zaščitnika, kojega zvestoba in ljubezen je ravno tako neminljiva in velika, kot je strašna in nevzdržna njegova roka. Ta mogočni zaščitnik je podaril narodom večnih, nedotakljivih pravic, katerih ga hočete nasilno oropati vi.

A, če ne odjenjate, gorje vam, kadar se nad vami strnejo črni oblaki, katere ste zbirali in gromadili sami! Žari se dan! Ko zdrobi ljudstvo sramotne verige, v katere ste ga vi vkovali, in kot zmagalet stopi na razvaline kapitalizma, teptani narod dobi pravice svoje.

Tudi fevdalizem je nekđaj po deželah gospodoval ter ošabno in neusmiljeno zapovedoval ubogemu ljudstvu z mogočnih, na skalah zidanih gradov, a danes imamo o njem le še — sledove.

Jednaka usoda mora zadeti in bode zadela tudi krivični kapitalizem.

Pogum tedaj, krščanski delavci! S ponosom in zaupanjem stopite pod novi prapor svoj! Vaš prapor je pravi, na vaši strani je pravica, na vaši strani Bog, na vaši strani — zmaga!

Krščanska socijalistka.

poslopje nima nobenega napisa, ker ne more imeti samo nemškega. Tako se v kot postavlja nemški jezik! Nevarnost za Nemce je velika, ker se je celo Dunaj komaj ubranil čeških šol. Treba tedaj boja in boja, dokler nemški hrast ne stare predrznosti tujih hlapcev." V društveni odbor je bil voljen tudi dr. Steinwender, a dobil je najmanj glasov, ker so ga zmagonosni nemški nacionalci volili le še iz milosti. — Česa se učimo iz tega poročila? Slovenci, vsi krepko podpirajmo družbo sv. Cirila in Metoda! In premislimo še nekaj. Doslej naša družba iz Rusije še ni dobila nobene podpore. Če naskakovalni nemški „Schulverein“ sme toliko denarja dobiti iz Nemčije, bi smela pač tudi družba sv. Cirila in Metoda poprositi podpore pri Slovanskem dobrodelnem društvu v Petrogradu. Heinov „Gott sei dank“, ker se to dozdej ni zgodilo, nam prav nič ne koristi, kajti istina je, da centralna vlada Slovence tem bolj tepe, čem bolj smo avstrijski. Nemci se vedno bahajo s podporami iz Nemčije, zato se jih naša vlada boji in jim pomaga germanizovati Slovence.

Občni zbor „Slovenske Matice“, ki se je vršil dne 24. maja v ljubljanski mestni dvorani, je bil slabo obiskan. Advokata, ki po besedah Slančevih Slovenijo po koncu drže, ni bilo nobenega. Bili so navzoči samo profesorji, osem duhovnov, par učiteljev, in po dolgem čakanju so šli iskat enega trgovca, da se je moglo zborovati s polnim številom 40 mož. Ko bi se bila izdala parola: „Udarili se bomo!“ — hehe! preozka in prenizka bi bila mestna dvorana. Predsednik Levec je pozdravil zborovalce. Z rezkimi pa zasluženimi besedami je v govoru zavrnil napad („Ljubljanskega Zvona“) na „Matico“, ki očita, da uredniki „Matičinih“ knjig delajo brez programa. Pohvalil je delovanje odbora in urednikov. „Slovenska Matica“, je rekel, „ni nobena pisateljska klika, ni torišče za prevratne književne poskuse in odbor se ne more brigati za vrtoglave predloge, ker bi se lahko omajal temelj, na katerem sloni „Matica“. Tudi tajnik Lah se je v podanem poročilu potegnil za odbor, da prav dela. Število članov redno narašča in stare knjige se dobro prodajajo, tako da so lanske knjige že skoro vse pošle. Odposlala se je prošnja do ministerstva in upanje je, da dobi „Matica“ izdatno podporo. Lani se ji je premoženje zmanjšalo za 542 gl., ker se je precej porabilo za Kopitarjev spomenik in popravo „Matičine“ hiše. Za prihodnje leto izda „Matica“ 6 knjig, mej njimi Rutarjevo „Beneško Slovenijo“, Valjavčeve pesmi, Kunčičevo zbirko pisem ter posebej imenik članov. Za stenski zemljevid Slovenije se je oglasilo doslej 2085 naročnikov. Zemljevid izide v 4. kartonih in stane za naročnike po 2 gl., pozneje mu bo cena 3 gl. Podpora mu je že zagotovljena od mesta Ljubljane in dežele kranjske. Tiskala bode zemljevida 3000 izvodov Hölzlova tvrčka na Dunaju. Mera bode 1:200.000. Sprejel se je pozneje predlog, da občni zbor dovoli „Matičinemu“ odboru porabiti 1000 gl. za namen, da prične z delom za izdavanje zemljevida. Po našem mnenju je izdanje točnega slovenskega zemljevida jako imenitna stvar in „Matica“ ne tudi pri tem preboječa in preozkosrčna. Vsakdo bi rad pogrešal celo kako knjigo, če dobi lep zemljevid. Tudi msgn. prof. Zupan je priporočal na zboru, da naj se zemljevid tiska elegantno, da ne bode podoben onim zemljevidom, katere je nekdanje izdajala „Matica“. Odobri se je blagajnikovo poročilo z opombo g. Jana, da ne imej „Matica“ nič denarja naloženega pri „Kranjski hranilnici“, ki ni naša. Posebnih nasvetov in predlogov ni bilo. V odbor so bili izvoljeni stari odborniki in namesto umrlega dr. Zupanca c. kr. skriptor Luka Pintar v Ljubljani. Ker se je prof. Anton Kržič v „Slovcu“ izjavil, da ne sprejme odborništv, so se glasovi nekoliko cepili.

Pripravljalni odbor za ustanovitev zadruge kranjskih klobučarjev bode imel jutri sejo v rokodelskem domu v Komenskega ulicah, in sicer ob 11. dopoldne.

Prvo ljubljansko uradniško konsumno društvo, registrovana zadruga z omejenim poroštvom, vabi na XI. redni občni zbor, kateri se bode vršil v salonu „pri Lloyd“ na sv. Petra

cesti dné 10. junija 1899 ob pol 8. uri zvečer. Društvo ima 343 družbenikov. Dobiček znaša od 1898. l. 688 gl. 50 kr.

Slovensko umetniško društvo si je dne 25. t. m. izbralo odbor, obstoječ iz gg.: Miss, Franke, Duffe, Aškerc, Hubad, Grohar, Zajc, Grile, Govekar. — Duffe, Aškerc in Govekar so torej po ceni prišli med „umetnike“. Opravili bodo pri društvu le službo grobokopa. Ako bode znani Govekar dajal smer umetnosti, potem ta „krvava“ umetnost dobi pri naših cerkvah zaprta vrata.

Kat. pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem je imelo dne 18 t. m. občni zbor. V odbor so bili izvoljeni: Predsednik Gregor Einspieler, podpredsednik Vekoslav Legat, blagajnik dr. Alojzij Kraut, tajnik Jož. Rozman; odborniki: Fran Grafenauer, Val. Podgorc, Mat. Prosekar, Mart. Štih, Jan. Šumah; namestniki: Fran Kobentar, Jurij Drobnik, Jož. Božič; pregledovalca računov: Mat. Šervicelj in Šimen Čemer. Soglasno sprejel je občni zbor več resolucij, kakor: 1) da je prositi ministerstvo, da nastavi slovenščine večše uradnike v slovenskih krajih, 2) da se višjemu sodišču v Gradcu vzame sodna oblast čez Slovence in za te ustanovi novo višje sodišče v Ljubljani; 3) da se ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani in 4) da vlada ustanovi potrebne slovenske ljudske šole na Koroškem.

Vdeležbo k vseslovenski delavski slavnosti so dosedaj naznanila sledeča društva: 1. Družba sv. Cirila in Metoda, Ljubljana. — 2. Katoliško delavsko društvo, Maribor. — 3. Čitalnica Št. Vid nad Ljubljano. — 4. Slov. kat. adad. društvo „Danica“, Dunaj. — 5. Kat. slov. del. podporno društvo D. M. v Polju. — 6. Kmetijsko društvo, Horjul. — 7. Kat. mlad. društvo, Kamnik. — 8. Slov. bralno društvo Železniki. — 9. Pomočniški zbor pek. zadruga Ljubljana. — 10. Kat. izobr. društvo Križe pri Trziču. — 11. Kat. društvo sv. Jožefa Trzič. — 12. Katoliško društvo rok. pomočnikov Novo Mesto. — 13. I. del. konsumno društvo Jesenice. — 14. Slov. kat. delavsko društvo Trbovlje. — 15. Bralno društvo Gorje. — 16. „Katoliški napredek“ Št. Vid pri Stičini. — 17. Kat. delavska družba Idrija. — 18. Delavsko podporno društvo Celje. — 19. Kat. delavsko društvo Jesenice. — 20. Konsumno društvo D. M. v Polju. — 21. Slov. kat. delavsko društvo Kropa. — 22. Kmetijsko društvo Dobrunje. — 23. I. delavsko kons. društvo Ljubljana. — 24. Gospodarska zadruga Češnjica v Selški dolini. — 25. Kat. dr. rokod. pomočnikov Št. Vid nad Ljubljano. — 26. Kmet. društvo Ribnica. — 27. Bralno društvo Rateče. — 28. Kat. društvo rok. pomočnikov Škofja Loka. — 29. Katoliško društvo rokod. pomočnikov Vrhnika. — 30. Kat. društvo za delavke Ljubljana. — 31. Konsumno društvo Železniki. — 32. Kršč. del. podporno društvo Domžale. — 33. Kat. delavsko društvo Prevalje. — 34. Bralno društvo Dobrépolje. — 35. Kat. izobraževalno društvo Šmarje. — 36. Krščansko soc. železn. društvo Ljubljana. — 37. Kat. družba Ljubljana. — 38. Slovensko del. stavbinsko društvo Ljubljana. — 39. Ljudska posojilnica Ljubljana. — 40. Gospodarska zveza Ljubljana. — 41. Zveza kranjskih posojilnic Ljubljana. — 42. Slovensko pevsko društvo „Lipa“ Ljubljana. — 43. Slov. izobraževalno društvo Kamna Gorica. — 44. Hranilnica in posojilnica Cirknica. — 45. Konsumno društvo Cirknica. — 46. Kat. del. podporno društvo Vitanje. — 47. Kat. del. društvo Zagorje. — 48. Kmetijsko društvo Ig. — 49. Bratovščina stroj. pomočnikov Kranj. — 50. Kmetijsko društvo Podkoren. — 51. Slovensko zidarsko in tesarsko društvo Ljubljana. — 52. Kmetijsko društvo Dobrépolje. — 53. Posojilnica in kmet. zadruga Tomišelj. — 54. Katoliško izobraževalno društvo Bled. — 55. Kmetijska zadruga Bled. — 56. Bralno društvo Spodnja Idrija. — 57. Slov. kat. del. pevsko društvo „Zvon“ Ljubljana. — 58. Hranilnica in posojilnica, Gornji Tuhinj. — 59. Podružnica sv. Cirila in Metoda, Teharje. — 60. Hranilnica in posojilnica Domžale. — 61. I. Del. konsumno društvo Kropa. — 62. Hranilnica in posojilnica Bilje. — 63. Slov. pevsko delavsko društvo Slavec. — 64. Katol. društvo rokodel-

skih pomočnikov Ljubljana. — 65. Posojilnica Mošnje. — 66. Gasilno društvo Kropa. — 67. Gasilno društvo Dobrova. — 68. Gasilno društvo Dovje. — 69. Katol. delavsko društvo Št. Peter na Pivki. — 70. Kmetijsko društvo Gorje. — 71. Bralno društvo Rob. — 72. Hranilnica in posojilnica Rob. — 73. Katoliško mladeniško društvo Ljubljana. — 74. Posojilnica in hranilnica Polhov Gradec. — 75. Hranilnica in posojilnica Solkan. — 76. Zadruga trgovcev in rokodelcev Kostanjevica. — 77. Kmetijska zadruga Srednja vas. — 78. Konsumno društvo Stari Trg pri Ložu. — 79. Hranilnica in posojilnica Stari Trg pri Ložu. — 80. Slovensko izobraževalno društvo „Naprej“ Gradec. — 81. Prvo radeško konsumno društvo Radeče pri Zidanem Mostu. — 82. Posojilnica Radeče pri Zidanem Mostu. — 83. Katol. izobraž. društvo Sv. Križ pri Litiji. — 84. Moško pevsko društvo „Kranj“, Kranj. — 85. Hrvatsko pevsko društvo „Sloga“, Sisek. — 86. Pevsko društvo „Ratitovec“, Selca nad Škofjo Loko. — 87. Hranilnica in posojilnica v Selcih. — 88. Kmetijsko društvo v Leskovici. — 89. Pevsko društvo „Zvon“, Šmartno pri Litiji. — 90. Posojilnica in hranilnica Gorje. — 91. Pevsko društvo „Hajdrih“, Prosek. — 92. Hrvatsko zanatlijsko društvo, Zagreb. — 93. Slovensko bralno društvo v Škofji Loki.

Razne stvari.

Sv. Oče. Zdravje svetega očeta je povoljno. Bavi se sv. oče s sestavo nove enciklike, katera bo izdana v kratkem; tiče se prihodnjega svetega leta (to je l. 1900).

Spomenik nadvojvodi Albrehtu so odkrili binkoštno praznike na Dunaju. Slavnosti so se udeležili skoro vsi člani cesarske hiše. Nadvojvoda Rainer je nagovoril cesarja v imenu vojske, na to se je cesar zahvalil. Ogrsko vlado bodo v ogrski zbornici napadli poslanci, ker se je te slavnosti udeležila.

Spominek Carnotu postavili so Francozi v Lijonu. Spominek je bil odkrit dne 21. t. m.

Puškinova stoletnica. Dne 26. maja 1899 je bilo 100 let, odkar se je porodil ruski pesnik Aleksander Puškin. Njegove matere oče je bil zamorec, katerega je car Peter Veliki kupil kot suznja in ga dal vzgojiti, da je pozneje postal general. Slavnost je velikanska.

Dunajski Žid Popper je kupil rožnavsko grajščino s toplicami vred za 5 milijonov gl. Ako tako pojde naprej, bodo kmalu Židje kupili Avstrijo.

Dobre volilce ima ogrski poslanec Sima. Mož je prišel v konkurz in bi bil moral radi tega odložiti mandat. Volilci so mu pa poravnali vse dolgove ter mu povrh priredili še manifestacijo.

Zagreško gledališče je imelo v letošnji sezoni nedostatka 38.000 gl!

Leonidi. Sredi meseca novembra t. l. homo videli mnogo utrinkov. Dne 15. novembra proti večeru bo letela naša zemlja skozi najgostejši del meteorskega oblaka, in tako se bo videlo lepo število utrinkov. Ta roj, zvan „Leonidi“, izhaja od kometa ter ima, kakor komet, obhodni čas 33tih let. Ker se razteza ta roj v ogromno daljavo, se že več let opaža na dan 15. novembra ta prikazen v manjši meri. Tako se je opazilo leta 1898. pri Dunaju tekom 2 1/2 ure več ko 250 utrinkov. Dne 15. nov. t. l. se bo pa ta prikazen znatno pojačila, kajti zemlja bo rabila 6 ur, da preleti najgostejši del meteorskega oblaka. Utrinki se ne bodo jednako videli po vsi zemlji. V srednji Evropi bo to redko prikazen pomanjšal lunin svit. Akademija znanostij na Dunaju bo poslala nekaj mož v Indijo, da prouče to prikazen. — Dne 23. novembra bomo pa imeli priliko opazovati malo manj obilne, pa lepe utrinke, ostanke razbitega Bielovega kometa, kateremu je odklenkalo leta 1852.

Prvo splošno avstrijsko uradniško društvo je imelo koncem minolega leta 127.559 članov in je razdelilo lani podpor 35.735 gl. 39 kr.

V Moskvi so osnovali novo šolo za posebno izobrazbo jetniških nadzornic v ženskih jetnišnicah.

Drugo vseučilišče v Moskvi. Rusi dobe v kratkem v Moskvi še eno vseučilišče. V Avstriji gre to vse bolj počasi, zlasti med Slovani.

Delavske razmere na Ogrskem. Žalostne so razmere delavskih krogov v „viteški“ Madjariji. Delodajalec in vlada vidita v delavcu sužnja, ki naj dela in molči. Ko so se pa jeli tudi ti moderni sužnji zavedati svojih človeških pravic ter so nastopili v obrambo proti nasilnikom, poslala je vlada čete vojakov. V teku dveh let je bilo ubitih 51 delavcev, a 114 ranjenih odnesenih v bolnice.

Zmaga Čehov. Narodno socijalna stranka Čehov v Nemškem Brodu je letos prvič zmagala pri volitvah v okrajno bolniško blagajno. Do zadnjih volitev je bila omenjena blagajna v rokah pruskih zagrizencev in židovskih oderuhov.

Kakšne plače dobivajo državni poslanci? Izmej vseh držav samo Španija ne plača svojim poslancem ničesar, ker ne — more plačati. Tudi v Angliji ne dobe poslanci plače, toda ne radi revščine državnih financ. Nemški državni poslanci dobe le prosto vožnjo tour retour. V drugih državah so razmere take: Francija plača poslancem na leto 7000 mark in prosto vožnjo. Na Danskem dobi vsak poslanec 6 mark 75 pfenigov na dan in vožnjo; na Rumunskem dobi poslanec 20 mark in vožnjo; v Bolgariji dobivajo na dan po 16 mark in 10 pfenigov in vožnjo; na Pruskem dobivajo v gospodski zbornici le prosto vožnjo v poslanski zbornici pa po 15 mark 10 pfenigov na dan ter vožnjo; v Švici pa le 5 mark in 20 pfenigov; v Srbiji samo 8 mark na dan. Oni srbski poslanci, ki imajo državne službe, dobe samo 4 marke; sploh pa dobe dijete poslanci le osebno. V Belgiji dobivajo poslanci 336 mark na mesec; na Ogrskem dobivajo poslanci — magnatska zbornica ne dobiva ničesar — 3900 mark na leto in 1300 mark za stanovanje; na Grškem 1492 mark za jedno zasedanje; v Švediji (za člene II. zbornice) 1350 mark za jedno zasedanje; na Nizozemskem (za člene II. zbornice) 3360 mark na leto, členi I. zbornice pa dobivajo 16 mark 80 pfenigov na dan. V Norveški dobivajo poslanci po 50 pfenigov na dan; v Združenih državah pa dobivajo poslanci obeh zbornic na leto po 20 850 mark, vožnjo in še 250 mark za časopisje, papir in druge potrebščine. Kakor znano, dobe v Avstriji državni poslanci po 10 gld. na dan in za vožnjo nekaj plačajo.

O alkoholizmu se pač mnogo piše in govori, a prav nič se ne zgodi proti ti nezgodi človeštva. Ameriški državniki so drugi možje. V državi Illinoisu je bil izdan zakon, ki govori tako: Kdor bi sam ali po posredovanju svojih ljudij prodajal opojne pijače mladim ljudem brez pisanega dovoljenja njihovih starišev, oskrbnikov ali zdravnikov, kdor bi dajal žgane pijače opitim ljudem ali takim, ki so nagnjeni k pijančevanju, plača 20—100 dolarjev globe ali pa dobi 10 do 30 dni zapora. Kdor ve, kake žrtve zahtevajo žgane pijače tudi pri nas, želeli morate, da se pri nas že kaj naredi proti alkoholizmu. Stare fraze v koš, dejanj nam treba!

Denarji za židovsko pokrajino. V Curihu je bil shod židovskih bogatašev. Določen je kapital 50 milijonov za nakup sveta v Palestini, kamor naj bi se izselili Židje. Mi jim od srca želimo srečno pot iz vseh slovanskih krajev.

Socijalna demokracija v „rajhu“. Da je močno ta stranka organizovana v deželi „strahu božjega in lepih нрав“, je razvidno iz dejstva, da imajo pruski rudečkarji 44 dnevnikov.

Judeževe srebrnjake je razdelilo ogrsko naučno ministerstvo onim učiteljem, ki so se vzlasti odlikovali v razširjenju madjarskega jezika med šolsko mladino. Sto učiteljev je dobilo po 50 gld. Lepo plačilo za pomadjarjenje nemadjarskih otrok!

Stoletni jubilej rojstva Puškina. Po inicijativi slovenskega akademičnega društva „Slovenija“ na Dunaju so sklenila akademična društva „Akademický Spolek“, „Balkan“, „Bukovina“, „Sič“, „Slovenija“, „Zora“, „Zvonimir“, ter društva „Kružek ljubitelej ruskago jazyka“, da bodo vsako leto prirejela vseslovansko slavnost v čast pesniku Puškinu.

Najnovejše vesti.

Izvrševalni odbor desnice se je sešel na Dunaju k jako važnemu posvetovanju, katerega se je dne 25. t. m. udeležil tudi ministerski predsednik grof Thun, ki je izjavil, da vlada glede nagodbe z Ogrsko ne more nič odnehati. Poslanci so bili s Thunom soglasni. Da tudi Szell noče odnehati, se je pokazalo v kronskem svetu. Kriza je tedaj neizogibna. Včeraj sta bila pri cesarju Szell in Dipauli v posebni avdijenci. Odložilo se bode prihodnji teden. Danes obravnava odbor desnice jezikovno vprašanje.

Promoveatur, ut amoveatur. Poroča se nam z Dunaja: Podpredsednik državnega zbora dr. Ferjančič postane dvorni svetnik, da naredi mesto kakemu podpredsedniku Nemcu. Ta „flajšterc“ bode pač dr. Ferjančiču všeč, Slovincem pa malo, ker dokazuje, da kuje vlada novo, Slovincem sovražno večino in da se bode le zaradi tega umaknil dr. Ferjančič.

„Narodni pujs.“ „Slovenski Narod“ je pisal v sinočni številki o vseslovenski delavski slavnosti takó surovo-zlobno, kakor piše le sleparski pustolovec, kateremu se poznajo od žandarskega železja za pestmi še črne lise. Slovenske in hrvatske delavce in do 100 časti vrednih slovanskih društev, katerih zastopniki danes prihajajo v središče Slovenije, pozdravlja tako-le: „Pripoveduje se, da poslave krščanski socijalisti cesarjevo petdesetletnico z raznimi demonstracijami in s tem, da pobijejo nekaj oken njim neljubim politikom. Ne vemo, ali se to namerava, predno bo škof blagoslovil to vojsko, ali po blagoslovu, ker sploh teh govoric ne jemljemo prav resno. A mogoče je vse, zlasti z ozirom na aranžerje te slavnosti, in mogoče je tudi, da pride do demonstracij, pri katerih pa si bodo demonstrantje le sami opekli svoje nosove, ako bi se jim zljubilo le za trenotek pozabiti, da so nepovabljeni gostje napredno mislečega prebivalstva ljubljanskega mesta.“ — Znana je umazanost trobila kranjskih liberalcev, ki blati vse, kar je krščanskega, a v trenutku, ko prihajajo v goste mili bratje, podtikati grde namene, da bi preprečil slavnost, in takó zlobno žaliti čuvstvo narodne gostoljubnosti, to more le pravi pravcati „Narodni pujs“. Mogoče je, da bodo „Narodovci“ in njih zavezniki „mokrači“, katere slavnost silno peče, kje hoteli izživati, zato priporočamo vsem krščanskim socijalcem hladno kri. Pokažimo, da imamo več izobraženosti, kakor napredno-mokraška klika.

Na Goriškem se je zjasnilo! Občni zbor „Sloge“ je predvčerajšnjim odločil. Padel je g. Gabršček, ki je dobil pri volitvi v odbor „Sloge“ le 84 glasov. Izvoljen je bil pa g. dr. Tuma, ki je dobil 164 glasov, in drugi kandidati „Sloge“, ki so jih dobili po 200—250. Po impertinentno žaljivem napadu, katerega je Gabršček spustil v 41. številki „Soče“ na najbolj zaslužne voditelje, ni bilo drugega pričakovati. „Slov. List“ je vedno prav sodil, ko je trdil, da so sedanji voditelji dobri in da jih nikomur ni treba odstavljati. Obširneje poročilo prinesemo prihodnjič, ako bode g. Gabršček poskušal delati razdor. Pričakujemo pa, da bode spoznal svojo napako. Učitelji so burno zahtevali povišanje plač in ostro napadali „Sočo“. Bili sta pa med njimi dve, oziroma tri stranke, zato je zmagal pri volitvi v odbor le jeden njihov kandidat in za jednega bode treba zopetne volitve. Odklonjen je bil na shodu predlog, da si društvo „Sloga“ ustanovi svoj list, sprejel se pa je predlog, da si „Sloga“ preskrbi list po zedinjenju sedanjih listov, namreč „Soče“ in „Primorskega Lista“. Ako „Sloga“ to doseže, zvršila je imenitno delo. Upanje je, da se ji posreči, ker je bil dr. Gregorčič na „Sloginem“ shodu burno pozdravljen in soglasno izvoljen za predsednika društva.

Gosp. Antona Aškerca, ljubljanskega magistratnega arhivarja, je ljubljanski ordinarijat suspendiral in ne sme več maševati.

„Slovensko planinsko društvo“ nas prosi objaviti, da prav iskreno zahvaljuje vse slavne občinske zastope, vsa slavna društva ter vse častite rodoljube, ki so kakorkoli pripomogli, da smo Slovenci dostojno sprejeli češke turiste.

V Črnem Vrhu nad Idrijo je treščilo dne 25. maja, zjutraj ob 3/4 5 v gospodarsko poslopje posestnika Janeza Raznožnika. Domača požarna bramba je takoj prihitela z brizgalnico na lice mesta. Ogenj so srečno omejili. Vsa hvala požrtvovalnosti požarne brambe, domačih deklet in drugih sofaranov, ki so prišli k šmarnicam, a so celo uro zamudili z gašenjem. Posestnik ima škode do 1000 gld. Zavarovan je za 500 gld. pri banki „Slaviji“. Živino so vsi rešili, zgorelo je pa nad 100 stotov sena. — Pred tremi leti je zgorela sosednja županova hiša. To gospodarsko poslopje so takrat sicer rešili, a sedaj je prišlo tudi na vrsto. Velika sreča za domačo vas je, da je vsled obilnega deževja dovolj vode. Dva meseca kasneje, ob suši, bi zgorelo polovico vasi. Domačini so spoznali pretečo nevarnost. Vse je hitelo pomagat s škafi. Iz vodotoča so domača dekleta nosile kakor za stavo polne škafe vode in v dveh urah je bil srečno pogашen ta ogenj.

Češki turisti v Ljubljani.

Že na poti od Zagreba do Ljubljane so bili Čehi povsod srčno sprejeti in pozdravljeni. Jako lep sprejem napravili so jim Radečani. Impozanten je bil sprejem v Zagorju, Litiji in Zalogu. Deputacija „Slovenskega planinskega društva“ in ljubljanskih Čehov se je peljala izletnikom do Zidanega mosta naproti in jih je tam pozdravila.

Na ljubljanskem kolodvoru se je zbralo mnogo odličnega občinstva in je precej navdušeno pozdravljalo mile goste. Pozdravila jih je najprej gospodična Poljančeva in podarila gospej dr. Šilenyjevi krasen šopek s svilnato manšeto in narodnimi trakovi. Župan Hribar jih je nato pozdravil v imenu občine, g. dr. Förster za „Slov. plan. društvo“, g. dr. Kušar v imenu „Sokola“ in Čeh g. Kapus v imenu „Češke obec“. Odgovarjali so na pozdrave gospa Šilenyjeva, gosp. Pasovsky in dr. Šileny. Zagromeli so topovi na Gradu in odpeljali so se gostje v hotele.

Ob 2 uri popoldan je bil skupni obed v „Narodnem domu“. Ob treh odpeljali so se Čehi v spremstvu članov „Slov. plan. društva“ in družega občinstva na Šmarno Goro.

V Šiški pozdravila sta češke turiste g. Juvančič in g. Drenik, v Št. Vidu g. župan Anton Belec in gospa Tomčeva. Krepki pozdrav gospe Tomčeve navdušil je jako Čeha, kakor tudi precizno petje mešanega zbora Št. Viškega in narodne noše. V Tacnu so pozdravili župan Šusteršič in načelnik okraj. šolskega sveta gosp. Malenšek in inženir g. Bloudek; dekleta v narodni noši postregle so po stari slovenski navadi s kruhom in soljo. Na vse te pozdrave odgovarjal je Čeh g. Buchar z velikim navdušenjem. Povsodi obsipale so Čeha dekleta s šopki, pokanju topičev ni bilo ne konca ne kraja.

Na Šmarni Gori sprejel in pozdravil je pri krasnem slavoloku turiste nadpitar g. Hauptmann s svojimi piparji. Pokanje topičev naznanilo je dolini, da so Čehi prišli na vrh. Stregli so izletnikom gospodje „piparji“. V imenu župnika g. Žužka je pozdravil goste gosp. kapelan Medved s krepkimi hesedami, na kar so odzdravili Čehi. Razgled bil je krasen in Čehi so bili presenečeni, ko so ugledali našega velikana „Triglav“. Čas je naglo potekel in treba je bilo v najboljši zabavi misliti na odhod.

Na večer zbralo se je mnogo odličnega občinstva pri komersu v „Narodnem domu“. Gosp. dr. vitez Bleiweis pozdravil je mile brate Čeha v imenu Čitalnice in povdarjal veselje Slovencev, da imamo Čeha zopet v svoji sredi. Župan Hribar slavil je češki narod kot učitelja Slovencev na kulturnem in gospodarskem polju želeč, da naj nam Čehi ohranijo bratsko naklonjenost kot dosedaj. Načelnik „Slov. plan. društva“ prof. Orožen proslavljal je češke goste kot turiste in jim napil na veselo svidenje pri otvoritvi češke kočice na Grintovcu. Našim govornikom odgovarjali so, povdarjajoč bratsko ljubezen do Slovencev in slovansko vzajemnost, gospodje Pasovsky, dr. Šileny in dr. Kontecky. Čveterospev „Ilirija“ vzbudila je s svojim ganljivim petjem splošno navdušenje mej Čehi,

lepo pelo je pevsko društvo „Ljubljana“ in tamburaško društvo „Zvezda“ udarjalo je z znano točnostjo.

Binkoštni ponedeljek so se odpeljali gostje z zastopniki „Sl. plan. društva“ in „Češke obec“ v Postojno, kjer so bili navdušeno vsprejeti. Na kolodvoru jih je pozdravil g. podžupan, dr. Treo kot starosta „Sokola“ in g. inženir Bloudek. Ogledovali so si tu pod vodstvom gosp. Ružičke naše podzemlske krasote, otoško in postojinsko jamo. Govorilo se je navdušeno pri skupnem obedu in večerji. Vsa čast za te lepe ure, ki so jih preživeli Čehi v Postojini, gre g. Ružički.

V torek pogostil je občinski svet v imenu mesta Ljubljane Čehi v mali dvorani „Narodnega doma“. Stregle so jim narodne dame in gospice z višje dekliške šole. Goste je pozdravil g. župan Hribar, kateremu se je zahvalil g. Psovsky. Govorili so še dr. Förster, dr. Požar, notar Plantan, poslanec Skala, prof. Orožen, Jan Buchar, gospe Daneševa, dr. V. Šilenyjeva in Šubičeva. Napijalo se je slovanski vzajemnosti, kulturni in politični vzajemnosti Čehov in Slovencev, narodnemu ženstvu, županu praškemu in ljubljanskemu, poljskemu in hrvatskemu narodu kot sobojevnikom Čehov in Slovencev.

Prišla je ura ločitve. Ob 11 uri 35 minut odpeljali so se Čehi s posebnim vlakom v svojo domovino mej vskliki: „Do svidenja“, „Živijo“ in „Na zdar“ klici. Tako minila sta krasna dneva. Ločili smo se od milih bratov Čehov s trdno zavestjo, da se je pomnožila in še bolj utrdila bratska vez med dvema vejama istega slovanskega naroda.

21 (48-13)

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Nikelnaste, jeklene, srebrne, Tula, ameriške plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrstne lične izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapestnice, prstani, uhani, zapone, priklepki, gumbi za manšete in srajce, igle za kravate iz granatov. Razne stvari iz Kina-srebra. Prstani in uhani z dijantami in briljanti. Specialitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje ceneje.

Popravila zanesljivo, točno in ceno!

Na vseslovensko delavsko slavnost!

„Slovenski List“ se prodaja v Brusovi (Štefeti) prodajalnici pred Škofijo. Posamezna številka 7 kr.

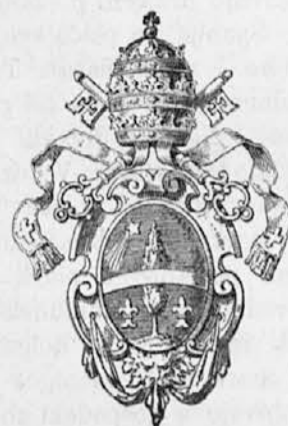
Njega svetost

Papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lapponi-ju g. lekarnarju G. Piccoli-ju v Ljubljani prisrčno zahvalo za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dne 27. novembra 1897 podelili naslov „**dvorni založnik Njihove svetosti**“ s pravico v svoji firmi poleg naslova imeti tudi grb Njihove svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo boleham **Piccoli-jevo želodčno tinkturo**, katera krepi želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje

G. Piccoli, lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gl. 1.26 a. vr., po 24 stekleničic za gl. 2.40, po 36 stekl. za gl. 3.50, po 70 stekl. za gl. 6.50 (poštni paket ne črez 5 kil težak), po 110 za gl. 10.30.

Poštnino mora plačati p. n. naročnik.

VIZITNICE J. Blasnikova tiskarna.

priporoča

Narodna trgovina.

M. Žargi, Ljubljana

(Špitalske) Lingarjeve ulice.

Največja izbira

kravat od 15 kr. naprej, različni ovratniki od 12 kr. naprej, bele srajce, spodnje perilo, moderci, obleke za dečke, vse po

izdatno znižani ceni.

57 (3-2) dalje velika zaloga

različnih vencev in šopkov itd.

Največja izbira za krojače in šivilje.

Ceneje kakor drugod.

Ugodna prilika.

Solidno blago.

I. zavod za obdelovanje asfalta v Avstriji N. Schefftel na Dunaju.

Sugerit - strešna lepenka.

Strešna lepenka iz asfalta, obložena s probkovino

nepremočljiva in ognjevarna tvarina za pokrivanje streh.

Obloga s probkovino (korkom) kaže znaten napredek v primeri z dosedaj navadnim posipavanjem s peskom. Lepenka se namaže in obloži s probkovino, ter se vže po prvem namazu zveže z njo v **trdno elastično** maso, ki se pri hoji po stehi **udaja pod nogo** in se ne poškoduje tako z lahka. Na nji se **nikdar ne napravi trda skorja**, ki potem tako rada razpoka. Prednosti: manjša teža, lažja manipulacija, trajna elastičnost, večja trpežnost. V dobrem stanju se ohrani s tem, da se namaže s sugerit-strešnim lakom. — **Zaloga pri**

Alojziju Vodniku, kamnoseku v Ljubljani, Kolodvorske ulice.

Naprava trotoarjev z asfalta. — Samozaloga mramormozaika in tirolskega porfirja kot priznani najboljši material za tlakanje uvozov, hodnikov, vež, cerkv, itd. — Grobni spomeniki in vse poljubne kamenarske proizvode v največji izbiri.

Trnkóczyja
ustna voda
steklenica 50 kr.

Trnkóczyja
prašek za zobe
škatljica 30 kr.

kakor tudi

vse medicinično-kirurškične in farmacevtske preparate, specialitete itd., dietična sredstva, homeopatična zdravila, medicinska mila parfumerije itd. itd.

priporočajo in razpošiljajo na vse strani

18 (12-7)

lekarniške tvrdke:

Ubald pl. Trnkóczy v Ljubljani na Kranjskem,
Viktor pl. Trnkóczy na Dunaju, Margarethen,
Dr. Oton pl. Trnkóczy na Dunaju, Landstrasse,
Julij pl. Trnkóczy na Dunaju, Josefstadt,
Vendelin pl. Trnkóczy v Gradcu na Štajarskem.

Pošiljatev z obratno pošto.

F. P. VIDIC & Co. v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke, zarezne strešne opeke

(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo

stekleno zarežno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peči in štedilna ognjišča

(lastni izdelek).

53 (6)

Roman-cement, dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

Najnižje cene.